

IZTOČNICA

Iztočnica je enobesedni (splet) ali večbesedni strokovni izraz (svetovni splet); ta je praviloma samostalnik, lahko pa tudi pridevnik, glagol, glagolnik, prislov ali kratica.

Ko imamo več slovenskih sinonimov, tj. strokovnih izrazov z enakim pomenom:

Za katerega se odločiti? Praviloma slovar evidentira vse sinonime, vendar glede na primernost je obravnavan eden ali dva med njimi. Kriteriji primernosti so jezikovna ustreznost, pogostnost rabe v stroki (glej korpus DSI, google.com, najdi.si), jasnost, asociativnost.

Kako nakažemo razmerje med sinonimi? Enakovredni sinonimi so tisti, za katere sodimo, da so enako uveljavljeni in najprimernejši. Ti imajo enako razlago in navedene vse evidentirane sinonime (internet, procesor). Podrejeni sinonimi so napoteni k primernejšemu z označevalnikom *gl.* Neustrezen sinonim ima označevalnik *neustr.*

Kako ravnamo s tujkami? Tujke so navadno obravnavane kot podrejeni sinonimi, domači ustrezniki pa kot nadrejeni sinonimi. Izjeme so tam, kjer se je v slovenščini za specifičen pomen uveljavila tujka (entitetno-relacijski model).

Ko gre za kratice:

Kako jih razvezati, razlagati? Kratice praviloma obravnavamo v dveh slovarskih člankih, ko imamo opravka samo z angleško kratico, ker slovenske kratice ni ali ni uveljavljena. V prvem slovarskem članku je angleška kratica iztočnica, ki jo usmerimo z *gl.* na razvezani slovenski izraz (DBMS). V drugem slovarskem članku je iztočnica razvezana oblika v slovenščini (sistem za upravljanje podatkovnih baz), navadno s polno pomensko razlago in navedeno slovensko kratico, angleška kratica pa je navedena v okroglem oklepaju za angleškim ustreznikom.

Kaj pa če razvezani slovenski izraz ni uveljavljen? V tem primeru je angleška kratica iztočnica, ki ima polno pomensko razlago v enem slovarskem članku, v okroglem oklepaju pa je razvezana angleška kratica (HTML).

Kaj če obstoji tudi slovenska kratica? Tako kot angleška kratica je tudi slovenska kratica iztočnica, ki je prav tako z *gl.* napotena na razvezani izraz, če je slednji uveljavljen (OS, IKT), sicer pa napišemo razlago (enako kot za angleško); vsakič pa je v okroglem oklepaju navaden angleški ustreznik in angleška kratica.

splet -éta [splE:t] m (*angl. web, World Wide Web, krat. WWW*) t.d. **urejeno**
internetna storitev, ki omogoča dostop do spletnih strani, spletnih dokumentov, povezanih s hiperpovezavami v porazdeljeni informacijski sistem; *sin. svetovni splet*
svetovni splet -ega -éta [svEtO:wni splE:t] m (*angl. World Wide Web, web, krat. WWW*) t.d. **urejeno**

internetna storitev, ki omogoča dostop do spletnih strani, spletnih dokumentov, povezanih s hiperpovezavami v porazdeljeni informacijski sistem; *sin. splet*

internet -a [i:nt@rne:t] m (*angl. Internet, internetwork*) **urejeno**
po svetu porazdeljen informacijski sistem, katerega temelj je telekomunikacijsko omrežje, ki temelji na TCP/IP in ki omogoča telekomunikacijske storitve, npr. elektronsko pošto, svetovni splet; *sin. medomrežje; prim. ekstranet, intranet*

medomrežje -a [mEdOmre:ZjE] s (*angl. internet, internetwork*) **urejeno**
po svetu porazdeljen informacijski sistem, katerega temelj je telekomunikacijsko omrežje, ki temelji na TCP/IP in ki omogoča telekomunikacijske storitve, npr. elektronsko pošto, svetovni splet; *sin. internet; prim. intranet*

medmrežje -a [mEdmre:ZjE] s (*angl. internet*) *neustr.* **urejeno**
gl. internet in medomrežje

procesor -ja m, krat. CPE (*angl. processor, central processing unit, krat. CPU*) **urejeno**
del računalnika, ki razpozna in izvaja ukaze, zapisane kot računalniški program v strojnem jeziku; *sin. centralna procesna enota*

centralna procesna enota -e -e -e ž, krat. CPE (*angl. central processing unit, processor, krat. CPU*) **urejeno**
del računalnika, ki razpozna in izvaja ukaze, zapisane kot računalniški program v strojnem jeziku; *sin. procesor*

entitetno-relacijski model -ega -a m, krat. ERM (*angl. entity-relationship model, krat. ERM*) **urejeno**
podatkovni model, ki za opis povezav med podatki uporablja entitete in njihove medsebojne relacije; *sin. ER-model*

DBMS DBMS-ja m krat. (*angl. database management system*) **urejeno**
gl. sistem za upravljanje podatkovnih baz

sistem za upravljanje podatkovnih baz -a - - - - - m, krat. SUPB (*angl. database management system, krat. DBMS*) **urejeno**
skupek programov, ki omogočajo tvorjenje, uporabo in vzdrževanje podatkovnih baz

HTML HTML-ja [h@t@m@l@:] m krat. (*angl. hypertext markup language*) **urejeno**
označevalni jezik za oblikovanje večpredstavnostnih dokumentov, ki omogoča povezave znotraj dokumenta ali med dokumenti; *prim. PHP*

OS OS-a m krat. (*angl. operating system, krat. OS*) **urejeno**
gl. operacijski sistem

IKT IKT-ja [i k@ t@] m krat. (*angl. information and communication technology, krat. ICT*) **urejeno**
gl. informacijska in telekomunikacijska tehnologija

RAZLAGA

pojasnjuje pomen iztočnice in vzpostavi razmerje do drugih strokovnih izrazov, pojasnjenih v slovarju, ali izrazov, ki so splošno znani. Ker ima lahko iztočnica več pomenov, je tudi slovarski članek opremljen z več razlagami, ki pa so označene z arabskimi števkami (strežnik).

Prvi koraki pisanja razlage:

Kako raziskati pomen? Izhajamo iz lastnega znanja, upoštevamo pa tudi objavljena dela drugih avtorjev – razen slovarskih virov (slovarjev, enciklopedij, priročnikov) upoštevamo tudi strokovna in znanstvena besedila (tudi korpus). Pomembna je relevantnost vira. Iščemo pomen, ki vključuje oz. upošteva pomenske različice relevantnih virov. Ne pozabite na SSKJ.

Kako pisati razlago? Razlaga naj bo kratka. Ne začnemo je s sinonimom ali z besedo, ki jo razlagamo, pač pa z besedo, ki pomensko in vrstno opredeli strokovni izraz, ki jo poimenujemo nosilna razlagalna beseda; če je ta strokovni izraz, mora biti razložen (spletni brskalnik), če pa je splošna beseda, je ni treba razlagati. Nadaljevanje razlage naj izpostavi razločevalne elemente strokovnega izraza, ki pomensko opredelijo pojem in ga hkrati ločijo od drugega strokovnega izraza.

Posebnosti pri pisanju razlag:

Kaj če je pojem razmeroma širok, ustreznost razlaga pa sicer kratka, a dvoumna? V takih primerih si lahko pomagamo s primeri za *npr.* (atribut, računalnik (2)).

Kaj če nadrejenega pojma, tj. nosilne razlagalne besede ne moremo najti? V izjemnih primerih lahko razlago začnemo s »kar«, vendar je to skrajna možnost – poizkusimo boljše raziskati pomen (sredstvo, entiteta).

Kako vzpostavimo razmerje sorodnih ali pomensko soodvisnih pojmov v slovarju? Pomagamo si s primerjavami (*prim.*), zaradi boljše preglednosti na največ dva sorodna izraza, ki ne smeta biti sinonima (analogni, digitalni). To oznako uporabljamo tudi za povezavo na antonime (kodiranje, dekodiranje).

strežnik -a m (*angl. server*) **urejeno**

1. računalniški program, ki sprejema in izvaja zahteve odjemalca ali več odjemalcev ter jim vrne rezultat; *prim.* [odjemalec \(1\)](#), [strežniška programska oprema](#)
2. računalnik, ki izvaja ta program ali več takih programov; *prim.* [odjemalec \(2\)](#)

jo , ki jo lahko uporabimo za opis situacije entitete , kjer je	entiteta	lahko oseba , prostor , lokacija , objekt in naprava (5) . Dey
preko elektronske pošte . Logičnemu modelu je dodana še	entiteta	, ki preprečuje relacijo več-več med entitetama KANDIDATI
calna skupnost , država ali tudi katerikoli druga preučevana	entiteta	. Prvi nivo meri pripravljenost subjektov na posamezen pojav ,
acijo tovrstnega koncepta neodvisnosti je uvedena vmesna	entiteta	, ki povezuje uporabnikovo mobilno klično številko in njegove
✓ slovenskem sistemu Moneta je bila zato uvedena vmesna	entiteta	MPN , osebna številka za mobilno plačevanje , ki jo uporabni

spletni brskalnik -ega -a m (*angl. web browser*) **urejeno**

odjemalec (1) za povezavo s spletnim strežnikom (1) in za prikazovanje spletnih strani, spletnih dokumentov; *sin.* [brskalnik](#), [pregledovalnik](#)

odjemalec -lca m (*angl. client*) **urejeno**

1. računalniški program, ki pošilja zahteve strežniku in od njega sprejema rezultate; *prim.* [strežnik \(1\)](#)
2. računalnik, ki za svoje delo potrebuje storitve strežnika (2); *prim.* [strežnik \(2\)](#)

atribut -a m (*angl. attribute*) **urejeno**

1. podatek, ki opisuje, opredeljuje entiteto, npr. atribut datoteke
2. kar opredeljuje entiteto ali povezave in lahko zavzame vrednosti iz določene domene, npr. neključni atribut

računalnik -a m (*angl. computer*) **urejeno**

1. naprava, namenjena za samodejno izvajanje računalniških programov, s katerimi se obdelujejo in shranjujejo podatki
2. takšna naprava s sistemskimi in uporabniškimi programi ter zunanji napravami, npr. osebni računalnik, prenosnik, dlančnik

sredstvo -a s (*angl. asset, resource*) **urejeno**

kar je potrebno za izvajanje poslovnega procesa, opravljanje naloge, npr. podatki, programska oprema, pomnilnik; *sin.* [dobrina](#)

entiteta -e ž (*angl. entity*) **urejeno**

kar obstaja, ima identiteto in natančen pomen

analogni -gna -o [analo:g@n] prid. (*angl. analog*) **urejeno**

ki se nanaša na zvezno predstavitev podatkov, npr. analogni podatek; *prim.* [digitalni](#)

digitalni -a -o [digita:l@n] prid. (*angl. digital*) **urejeno**

pri katerem so podatki predstavljeni s končno mnogo različnih vrednosti, navadno z vrednostma dvojiškega zapisa; *prim.* [analogni](#)

kodiranje -a [kOdi:ranjE] s (*angl. encoding*) **urejeno**

pretvarjanje sporočila v zaporedje znakov, upoštevajoč dogovorjene kode (1); *sin.* [zakodiranje](#); *prim.* [dekodiranje](#)

dekodiranje -a s (*angl. decoding*) **urejeno**

razpoznavanje kodiranih podatkov; *prim.* [kodiranje](#)